

Ondersteuning LVB in de sociale basis

Werkplan 2021

September 2020

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Prisma algemeen	5
2.1 Positionering tussen zorg en welzijn	
2.2 Vrijwilligers gedreven	
2.3 Partners in ons netwerk	
3. Interventies binnen de sociale basis	4
3.1 De Prisma aanpak	
3.2 Groepswerk: Stamtafels, Buren!groepen en jongerengroep	
3.3 Individuele ondersteuning bij participatie en netwerkversterking	
4. Focuspunten 2021	18
4.1 Focuspunten stadsbreed	
4.2 Focuspunten en doelstellingen per stadsdeel	
5. Aangepast sporten en bewegen stadsdeel Zuid	27

1 Inleiding

Prisma vervult al jaren een rol bij de doorontwikkeling van het sociaal domein: we dragen bij aan cohesie, dichtbij de mensen, waar mogelijk met de inzet van vrijwilligers en dus kosten-technisch voordelig, zichtbaar door samenwerking in een groot netwerk. We hebben meer dan tien jaar ervaring met het bestrijden van eenzaamheid, het versterken van persoonlijke netwerken en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Onze digitale interventies tijdens de lockdown lieten zien hoe belangrijk de verbindende rol van Prisma is, tussen onze deelnemers onderling, maar ook in de stad door het faciliteren van vrijwilligers (o.a. vanuit GVB).

Met onze 'Prisma aanpak' zijn we inmiddels in heel Amsterdam een gekende partner op het gebied van netwerkversterking en participatie van LVB bewoners. Door deze positionering vormt Prisma voor de doelgroep LVB een structurele verbinding tussen de sociale basis en de (specialistische) zorg.

COVID-19

Het Covid 19 virus heeft ook de werkzaamheden van Prisma in 2020 danig op zijn kop gezet. Fysiek contact met onze deelnemers (en met onze collega's) was tot aan de zomer niet mogelijk. Met de hulp van onze (en ook veel nieuwe) vrijwilligers, die zich wilden inzetten als belmaatje, hebben we het contact met al onze deelnemers weten te behouden.

Vanaf de zomer zijn weer eerste stappen gezet naar 'live bijeenkomsten'; activiteiten in de buitenlucht met een beperkt aantal deelnemers, zodat de Corona maatregelen in acht konden worden genomen. Daarnaast zullen ook digitale contacten een rol blijven spelen bij de ondersteuning van onze deelnemers.

We gaan er vanuit dat Covid 19 ook in 2021 zijn weerslag zal hebben op de uitvoering van ons werk. Binnen de geldende maatregelen streven we er steeds naar om betekenisvolle ondersteuning aan onze deelnemers te bieden. In dit werkplan gaan we hier nader op in.

Buurtteams

In 2021 zullen de Buurtteams van start gaan in Amsterdam. Een goede verbinding en afstemming met de sociale basis en waar mogelijk afschaling naar de sociale basis is een belangrijke voorwaarde voor succes. Zodra de organisatie van de Buurtteams bekend is zal Prisma contact zoeken met de nieuwe Buurtteams. Door de grote fijnmazigheid van het netwerk van Buurtteams is het voor een kleine organisatie als Prisma niet doenlijk om met alle Buurtteams apart contact te onderhouden. Om de aansluiting zo goed mogelijk te borgen zullen we waar mogelijk samen optrekken met andere stedelijk opererende organisaties die binnen de sociale basis actief zijn voor kwetsbare Amsterdammers.

Dit werkplan beschrijft de werkzaamheden van Prisma op de volgende gebieden:

- Activering van volwassen Amsterdammers met een licht verstandelijke beperking (LVB) vanuit de sociale basis in alle Amsterdamse stadsdelen (hoofdstuk 3 en 4);

- Sport en bewegen voor kinderen (en jongvolwassenen) vanuit het speciaal onderwijs in stadsdeel Zuid (hoofdstuk 5).

De begroting van beide onderdelen staat in een separate bijlage.

Daarnaast is Prisma actief op het vlak van:

- Ondersteuning van leerlingen in het speciaal onderwijs bij het streven naar duurzaam sporten en bewegen vanuit het beleid 'aangepast sporten'. Deze werkzaamheden vallen buiten deze aanvraag en hiervoor vraagt Prisma apart subsidie aan bij Sport en Bos.
- Organiseren van aangepaste vrijetijdsbesteding voor Amsterdammers met een matig verstandelijke beperking, dit gebeurt op eigen initiatief van Prisma, zonder financiële ondersteuning van de gemeente Amsterdam.

2 Prisma algemeen

2.1 Positionering tussen zorg en welzijn

De interventies van Prisma richten zich op Amsterdammers met een licht verstandelijke beperking (LVB). In de praktijk gaat dit om Amsterdammers met een lager IQ (tussen de 50 en 85) in combinatie met een beperkt sociaal aanpassingsvermogen en deels bijkomende problematiek zoals leerproblemen, een psychiatrische stoornis, lichamelijke problemen, problemen in het gezin en sociale omstandigheden. Door deze problematiek is deze doelgroep vaker dan gemiddeld eenzaam.

Volgens onderzoek (SCP, 2014) is 16% van de Nederlandse bevolking licht verstandelijke beperkt (incl. zwakbegaafd). Deze doelgroep is oververtegenwoordigd in grote steden als Amsterdam. Een deel van deze LVB'ers kan redelijk goed mee komen in de maatschappij, zonder veel extra ondersteuning. Naar schatting van het SCP heeft meer dan de helft van deze groep beperkingen in het sociale aanpassingsvermogen. Ook is een deel van deze LVB'ers terug te vinden in allerlei 'probleemlijstjes'. Ook hier geldt dat deze problematiek in de grote steden intenser aanwezig is.

De interventies van Prisma zijn gericht op het versterken van het sociale netwerk van onze doelgroep, ondersteuning en activering op het vlak van invulling van hun vrijetijdsbesteding en het toeleiden naar maatschappelijke participatie. Op deze manier draagt Prisma bij aan de empowerment en zelf-/samenredzaamheid van deze Amsterdammers.

Deze aanpak sluit aan bij het streven van de gemeente naar meer *integraliteit*, doordat zij verschillende aspecten aanpakt en op verschillende terreinen doorwerkt: mensen gaan (meer) participeren, worden minder eenzaam; ze komen meer buiten de deur en meer in beweging. Dit alles heeft gunstige uitwerking op het welbevinden van mensen.

2.2 Vrijwilligers-gedreven

Prisma is een vrijwilligers-gedreven organisatie. Activiteiten worden waar mogelijk uitgevoerd door vrijwilligers, met coaching en ondersteuning van beroepskrachten vanaf de zijlijn. Werken met vrijwilligers is onze kracht, omdat het contact met de deelnemers gelijkwaardig en laagdrempelig is. Om er voor te zorgen dat de LVB buurtbewoners in veilige handen zijn moeten alle actieve vrijwilligers in het bezit zijn van een VOG en hanteren we een gedragscode die door de vrijwilliger wordt onderschreven.

Tegelijk brengt het werken met vrijwilligers ook een kwetsbaarheid met zich mee, omdat we afhankelijk zijn van de bereidheid van Amsterdammers om hun tijd beschikbaar te stellen. Soms betekent dit dat we een geplande activiteit niet kunnen uitvoeren of een gevraagde match niet kunnen realiseren.

Prisma besteedt veel aandacht aan het vinden, boeien & binden van nieuwe vrijwilligers, onder andere door het versturen van een nieuwsbrief, het raadplegen via een discussieforum en het organiseren van een vrijwilligersdiner.

Werving

Het vinden van voldoende vrijwilligers is een knelpunt en de werving zal in 2021 weer veel aandacht vragen. De vrijwilligers van Prisma worden geworven via de Vrijwilligerscentrale en lokale vrijwilligersorganisaties als VenZo. Daarnaast via het lokale netwerk, aangevuld met stagiairs van de HBO-opleidingen Toegepaste Psychologie en Social Work. We onderzoeken de mogelijkheid om ook via WPI mensen te vinden die voor een jaar als vrijwilliger ingezet kunnen worden. Ook willen we kijken naar mogelijkheden om meer flexibiliteit in het vrijwilligerswerk mogelijk te maken. Het behouden van de vrijwilligers die tijdens de lockdown actief zijn geworden is ook een speerpunt.

Training

Nieuwe vrijwilligers volgen de Prisma trainingen 'Herkennen van en omgaan met mensen met een verstandelijke beperking' en 'Coachend vrijwilligerswerk', waarin zij leren het Eigen Initiatief Model te gebruiken. Als er voldoende vraag is zullen we verdiepende bijeenkomsten aanbieden. Waar mogelijk zullen we m.b.t. ons trainingsaanbod samenwerken met, of gebruik maken van aanbod van partnerorganisaties.

Intervisie

Als de vrijwilligers eenmaal aan de slag gaan kunnen zij maandelijks meedoen aan intervisie. Belangrijk onderdeel van deze intervisies is het begeleiden van de vrijwilligers in het toepassen van de methodiek EIM (Eigen Initiatief Model), een handvat voor vrijwilligers bij het ondersteunen en stimuleren van de inzet van de eigen kracht van LVB'ers. Prisma organiseert regelmatig intervisiebijeenkomsten en werksessies voor de vrijwilligers van de Buren!groep om hen te ondersteunen bij hun rol in deze community.

2.3 Partners in ons netwerk

Prisma beschikt over een uitgebreid stedelijk netwerk specifiek gericht op het bereiken en ondersteunen van Amsterdammers met een verstandelijke beperking.

Hierbinnen werken wij nauw samen met andere stedelijke aanbieders van vrijwillige individuele ondersteuning in Amsterdam zoals Humanitas, de Regenbooggroep en Burennetwerk. Onderling verwijzen wij deelnemers naar elkaar door, zodat mensen bij de organisatie terecht komen die het beste bij hen past:

- Burennetwerk: Amsterdammers met eenvoudige ondersteuningsvragen (gezelschap, kopje koffie, klusje, praatje of wandeling) worden ondersteund door Burennetwerk. Er is bij deze doelgroep geen sprake van complexe problematiek, er zijn geen trajecten en/of doelen en geen getrainde vrijwilligers nodig. Burennetwerk koppelt buurtgenoten aan elkaar voor eenvoudige klusjes of sociaal contact.
- Prisma: Amsterdammers met een lichte verstandelijke beperking krijgen ondersteuning van Prisma. Prisma draagt bij aan hun talentontwikkeling en de versterking van hun netwerk door passende (vrije-) tijdsbesteding mogelijk te maken, zowel in individuele als in groepsinterventies. Prisma koppelt hierbij geschoolde vrijwilligers aan mensen van alle leeftijden.

- Humanitas: Amsterdammers met medium complexe of meervoudige problematiek (zonder verslaving en/of psychiatrie), met een beperkt netwerk die in sociaal isolement zitten of dreigen te raken. Humanitas koppelt goed geschoolde vrijwilligers (tijdelijk) aan Amsterdammers. Dit Zowel de maatjestrjecten als de groepsinterventies zijn gericht op vergroten zelfredzaamheid.
- De Regenboog Groep: Amsterdammers met meervoudige of complexe problematiek bij wie ook sprake is van psychiatrische problematiek en/of verslaving en/of dakloosheid worden geholpen door De Regenboog Groep.

In de stadsdelen is Prisma aangesloten bij de Platforms Informele Zorg. Hierin zijn alle aanbieders van informele zorg vertegenwoordigd en wordt er samengewerkt bij de werving van vrijwilligers en vertegenwoordigen organisaties elkaar in de diverse wijktafels en andere lokale overleggen.

Andere partijen waar Prisma onder andere structureel mee samenwerkt zijn:

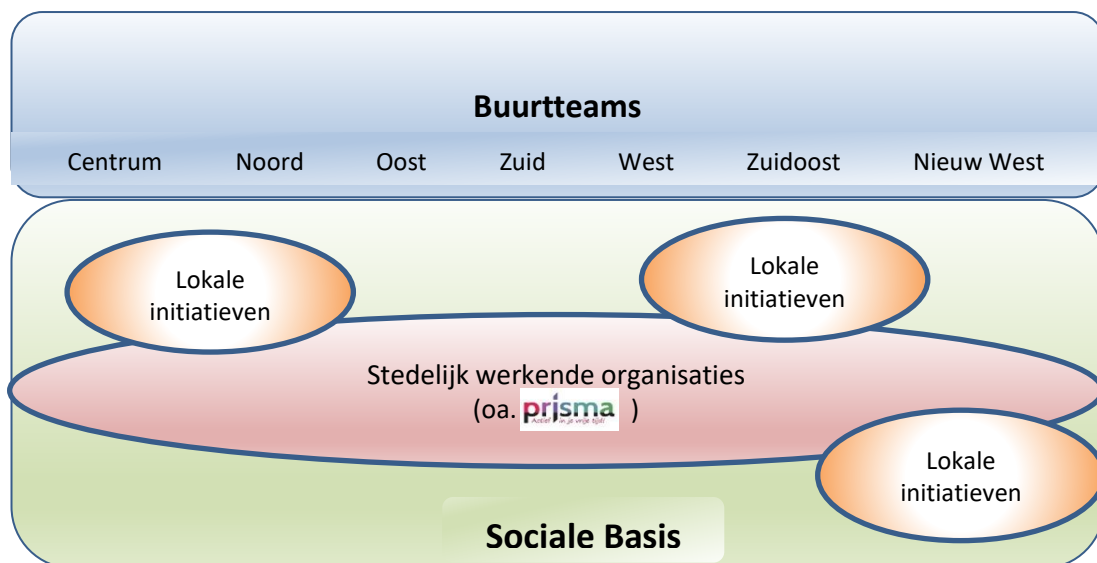

3 Interventies binnen de sociale basis

3.1 De Prisma aanpak

Plaats binnen Sociaal Kader gemeente Amsterdam

Prisma opereert met haar activiteiten binnen de Sociale Basis, wat inhoudt dat wij náást de kwetsbare burgers (in ons geval LVB'ers) staan. Onze participatiecoaches spreken de taal van bewoners én van instanties en zij hebben een netwerk in beide werelden. Door te schakelen tussen individuele cases en buurtgericht werken dragen zij bij aan de verbinding van informele ondersteuning met professionele zorg.

De afgelopen 2 jaar heeft Prisma veel aandacht besteed aan het bereiken van LVB bewoners die niet in beeld zijn bij de ambulante zorg. Naast het investeren in diverse netwerken realiseert Prisma dit door te 'lanterfanten', een *outreach*-aanpak op plekken waar kwetsbare bewoners komen of gekend worden. Ook hebben we de samenwerking geïntensiveerd met Pantar, wat tot tientallen nieuwe deelnemers heeft geleid. Onze inzet op samenwerking met WPI heeft nog niet geresulteerd in een toename van aanmeldingen van deelnemers (zonder indicatie). In 2021 zullen we bestaande en nieuwe samenwerkingen opzoeken om nieuwe deelnemers te blijven bereiken.

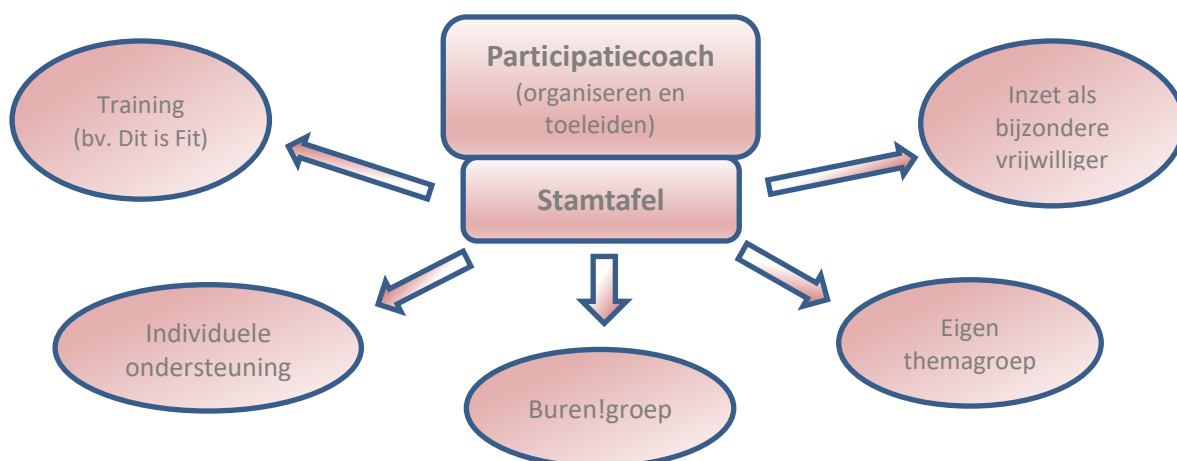
Prisma is in de hele stad betrokken bij Anders Kijken, Anders Doen (AKAD). Dit overleg heeft zich afgelopen jaren ontwikkeld tot een platform waarin kennis en ervaring over de ondersteuning van LVB'ers wordt gebundeld tussen alle betrokken partijen (zorg, welzijn, sport). Met het oog op de toekomstige inrichting van het sociaal domein, de specifieke problematiek van de LVB doelgroep en de beoogde verbinding formeel - informeel wil Prisma het belang benadrukken van een goede borging van de verworvenheden van de AKAD werkwijze bij de inrichting van het sociaal domein. We

zullen onze participatiecoaches nog meer positioneren als 'spin in het web' tussen zorg (o.a. Binnen AKAD) en welzijn (o.a. via Welzijn op recept).

Binnen het kader van de Sociale Basis draagt Prisma er aan bij dat er voor de doelgroep LVB aanbod of activiteiten worden gefaciliteerd en gerealiseerd, gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid en het bevorderen van de participatie van de bewoner, waarbij de bewoner zo veel mogelijk zelfstandig:

- Sociale vaardigheden opdoet, een netwerk onderhoudt en uitbreidt;
- Een gezond(er) beweeg-, eet- en leefpatroon aanneemt;
- Leert waar zijn/haar interesses en talenten liggen en van daaruit zinvolle vrijetijdsbesteding vindt;
- Vaardigheden kan oefenen en ontwikkelen die bijdragen aan het zelfstandig blijven wonen;
- Een bijdrage levert aan de samenleving (bijvoorbeeld als vrijwilliger en/of als ervaringsdeskundige)

Per stadsdeel zet Prisma een LVB participatiecoach in. Deze basisdienstverlening van Prisma zet in op het bereiken van kwetsbare LVB bewoners en hen op maat activeren op de onderdelen (vrije)tijdsbesteding, netwerkversterking en gezonde leefstijl. De participatiecoach is aanjager, regisseur en facilitator als het gaat om ondersteuning van LVB bewoners in een stadsdeel.

Naast de Stamtafel en Buren!groep kan de participatiecoach individuele coaching door vrijwilligers inzetten. Door een combinatie van groeps- en individuele interventies kan de participatiecoach de LVB bewoners de begeleiding bieden die zij nodig hebben.

Drie interventies in één pakket

Evenals in 2020 biedt Prisma in 2021 een integrale aanpak waarin de financiering voor Stamtafel/inzet participatiecoach, Buurtmaatjes/inzet vrijwilligers en Buren!groep gebundeld is. Deze aanpak geeft ons de ruimte om maatwerk te bieden en datgene te doen wat een deelnemer nodig heeft om stappen te zetten richting participatie en netwerkversterking.

Resultaten van de Prisma aanpak:

- Naar bewoners: Prisma bereikt LVB bewoners en deze maken vooruitgang op het vlak van netwerk en participatie. Bewoners krijgen coaching naar behoefte: hetzij via de Stamtafel, een Buren!groep, een sportkennismakingstraject, een SoVa-training en door persoonlijk advies van de participatiecoach en ondersteuning door een vrijwilliger.
- Naar de buurt:
 - De LVB doelgroep wordt zichtbaar tijdens Stamtafels waarbij Prisma aanschuift bij bestaande buurtrestaurants.
 - Buren!groepen worden zichtbaar in de vorm van een laagdrempelig buurtinitiatief.
- Naar netwerkpartners in de Sociale Basis: overleg en afstemming aanbod en begeleiding kwetsbare bewoners met andere informele aanbieders in de stadsdelen (o.a. Regenbooggroep, Voedselbank, Rode Kruis, Humanitas, Burennetwerk)
- Naar netwerkpartners in de zorg: deelname aan AKAD overleggen, wijktafels en andere overleggen waar het gaat om samenwerking rondom activering / informele zorg voor kwetsbare bewoners
- Naar zorgprofessionals: operationele samenwerking met consultants, persoonlijk begeleiders, klantmanagers, zorgcoördinatoren van o.a. MEE, Cordaan, Philadelphia, Amsta, Unalzorg, Leger des Heils, WPI, speciaal onderwijs, praktijk onderwijs, schuldhulpverlening en maatschappelijke dienstverlening
- Naar alle partners: de participatiecoaches fungeren als vraagbaak rondom LVB.

Preventie en vroegsignalering

Prisma staat midden in de wijk. Problemen op het vlak van bijvoorbeeld geld en schulden, een dak boven het hoofd of een dagstructuur komen in beeld bij de participatiecoach. Als de participatiecoach problemen signaleert stemt zij/hij af met de eventueel betrokken ambulant begeleider. Als een deelnemer nog geen begeleiding heeft en aanvullende ondersteuning is nodig dan zorgt Prisma voor een aanmelding en een warme overdracht bij andere aanbieders in Amsterdam, zoals de Regenboog Groep, het Leger des Heils of een van de VGZ gespecialiseerde zorgaanbieders / aanbieders van Leerwerktrajecten.

Gebiedsgericht werken

Bij de keuze van de locatie en de inzet van interventies sluit Prisma aan bij de gebiedsplannen. Als in een bepaald gebied meer sprake is van risico voor eenzaamheid en er sprake is van meer kwetsbare buurtbewoners zal de inzet van de participatiecoach in dat gebied prioriteit krijgen. De stadsdelen kennen vaak meerdere en soms vele ontwikkelbuurten. In dat geval maken wij een keuze om te focussen op een ontwikkelbuurt, of een gebied waarin zich meerdere ontwikkelbuurten bevinden, waarbij we kijken naar de problematiek die daar speelt en de maatschappelijk bijdrage die wij vanuit Prisma hieraan kunnen leveren.

Door present te zijn in o.a. Huizen van de Wijk vergroot Prisma de herkenbaarheid van de ondersteuning die voor LVB'ers beschikbaar is. Andersom functioneert de participatiecoach voor betrokken partijen in de wijk (bv. Buurtteams, medewerkers gebiedspool) als vraagbaak en adviseur op het gebied van participatie van LVB'ers. In de focusgebieden willen we deze lijnen zo kort mogelijk houden. We werken hieraan door in ons focusgebied vaker aanwezig te zijn met ons

aanbod en een actievere rol te spelen in het lokale netwerk. Daarnaast kan de participatiecoach - als dit binnen de coronamaatregelen mogelijk is - op vaste momenten aanwezig zijn in een Huis van de Wijk, zo mogelijk samen met andere professionals.

In hoofdstuk 4 gaan we hier verder in op.

3.2 Groepswerk: Stamtafels, Buren!groepen, Jongerengroep

Stamtafel

De Stamtafel is de centrale interventie van Prisma in een stadsdeel: een toegankelijke ontmoetingsplek voor mensen met een licht verstandelijke beperking. Er wordt maandelijks afgesproken in een regulier buurtrestaurant en samen gegeten. Een belangrijke succesfactor van de Stamtafel is de persoonlijke en informele werkwijze. Met de Stamtafel bereikt Prisma LVB bewoners met een beperkt sociaal netwerk, mensen die - naast eventueel werk of dagbesteding - weinig de deur uitkomen. Vaak spelen (sociale) angsten een rol en ervaren deelnemers drempels die overwonnen moeten worden. Zo hebben veel LVB bewoners moeite met het beheren van hun eigen agenda, moeite met het vinden van nieuwe plekken en met het gebruik van openbaar vervoer. De Stamtafel is een:

- Laagdrempelige plek voor het opbouwen van een sociaal netwerk: LVB bewoners leren elkaar en andere bewoners kennen, oefenen met het aangaan van gesprekken en worden als er sprake is van een klik gestimuleerd om buiten de Stamtafel samen dingen te ondernemen.
- Oefenplek voor zelfredzaamheid: Prisma biedt de mogelijkheid om deel te nemen aan een training in samenwerking met MEE (bijv. trainingen rondom sociale vaardigheden en/of gezonde leefstijl).
- Oriëntatie op de wijk: LVB bewoners leren de verschillende plekken in de wijk kennen, oefenen met hier zelfstandig naar toe gaan, leren zich handhaven in een open groep, leren andere bewoners en professionals kennen en leren afspraken maken.
- Opstap naar participatie in de wijk: Vanuit de Stamtafel worden deelnemers gestimuleerd om actief te worden in de wijk.
- Niet alleen een plek waar op informele wijze contact wordt gelegd met LVB-bewoners die nog niet in beeld waren, maar ook een plek waar LVB-bewoners die al langer in beeld zijn op terug kunnen vallen en waar vanuit ondersteuningsvragen kunnen worden gesignaleerd en opgepakt.
- Kennismakingsplek met de doelgroep LVB voor andere professionals en vrijwilligers: Professionals en vrijwilligers van formele en informele partijen schuiven geregeld aan bij de Stamtafel. Professionals die geregeld aanhaken worden voor de LVB deelnemers vertrouwde gezichten, wat doorstroom naar andere activiteiten in de wijk makkelijker maakt.

De prijs van de Stamtafel is voor sommige deelnemers een drempel om aan te schuiven en daarom hebben we deze tot nu toe bewust laag gehouden. Tegelijkertijd willen we er naartoe dat de deelnemers een reguliere bijdrage betalen; dit geeft hen een realistisch beeld van de kosten van een buurtmaaltijd. Op grond van deze overwegingen besloten we de eigen bijdrage in 2020 te verhogen van € 2 naar € 3, en de bijdrage daarna stapsgewijs te verhogen tot aan het prijsniveau dat de meeste buurtrestaurants hanteren (rond € 5). Voor 2021 stellen we de prijs dan ook vast op € 4.

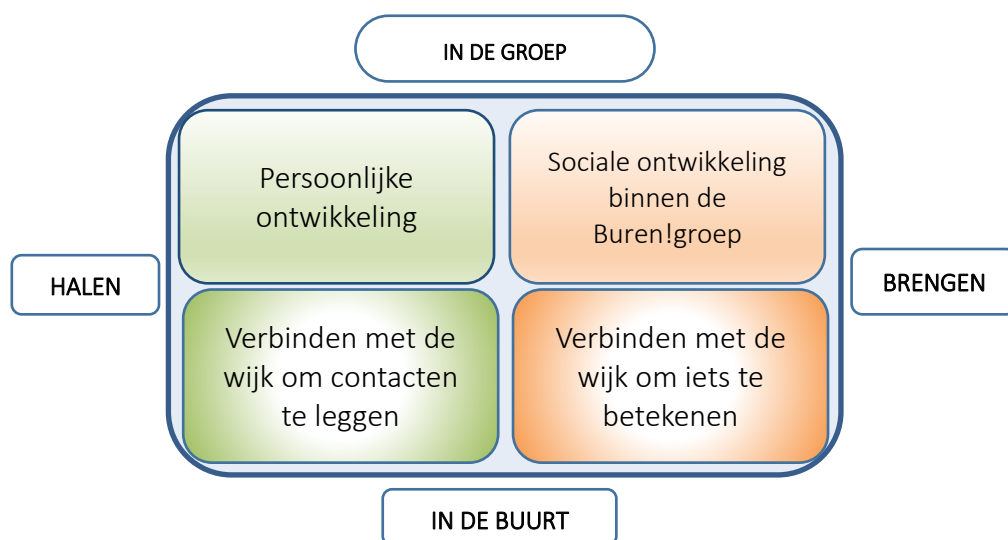
Vanwege de Corona beperkingen kunnen minder deelnemers aanwezig zijn bij een Stamtafel; we onderzoeken in hoeverre het haalbaar is om frequenter kleinere Stamtafels te organiseren. Hiermee is het ook mogelijk om meer buurtgericht te werken.

Prisma zet zich in om in ieder stadsdeel naast de vaste maandelijkse Stamtafel deelnemers te faciliteren om ook informele ontmoetingen in kleinere groepjes te organiseren. Een voorbeeld is een groepje deelnemers dat – al dan niet met begeleiding van een vrijwilliger – elkaar wekelijks ontmoet en samen eet in een buurtrestaurant, onze museumgroep of een wekelijkse wandelgroep. Met de Stamtafels leren LVB bewoners hun weg naar de Huizen van de Wijk en tegelijkertijd wordt de doelgroep van Prisma zichtbaarder op deze plekken. Prisma wil graag met de Huizen van Wijk het gesprek aangaan over het onderwerp ‘toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen’. Hiertoe willen we in samenwerking met de Regenbooggroep een stadsbreed ‘mystery guest’ onderzoek uitvoeren. Dit onderzoek stond gepland in 2020, maar vanwege het coronavirus en de beperkte openstelling van de HvdW is het onderzoek uitgesteld. We streven ernaar om het in 2021 uit te voeren. De eerste edities in 2018 en 2019 van dit onderzoek in Noord heeft bruikbare resultaten opgeleverd. Met ervaringen en concrete adviezen vanuit de doelgroep kunnen HvdW op relatief eenvoudige wijze hun sociale toegankelijkheid verbeteren.

Buren!groep

Buren!groepen zijn wijkgerichte informele communities van kwetsbare Amsterdammers vooral uit de WMO doelgroep. Acht tot twaalf bewoners (oa. LVB, GGZ) vormen samen een informeel netwerk en ondernemen samen activiteiten in en voor de buurt. Hierbij speelt het wederkerigheidsprincipe vanaf het begin van het groepsproces een grote rol. Deelnemers van een Buren!groep komen niet alleen ‘om te halen’ maar ook om iets ‘te brengen’. Vanuit de groep zelf wordt bedacht wat er samen gedaan wordt en deelnemers dragen met eigen middelen vervolgens zelf bij aan de realisatie. Wat de Buren!groep samen onderneemt, op welke momenten en waar, bepalen de deelnemers zelf.

Om een beeld te hebben van de ontwikkeling van een Buren!groep hebben we vier ‘werkzame bestanddelen’ benoemd:

De Buren!groepen worden - na een opstartfase door een participatiecoach - begeleid door een vrijwilliger met ondersteuning van een professional vanaf de zijlijn. We vinden deelnemers via onze netwerkpartners en door 'lanterfanten', een *outreaching* methodiek waarbij zonder vooraf bedachte agenda en op informele manier de buurt verkend wordt en contact wordt gelegd met lokale bewoners, ondernemers en markante figuren in de wijk. Er worden gesprekken gevoerd met sleutelfiguren en er worden vindplekken voor kwetsbare bewoners bezocht.

Prisma werkt samen met andere initiatieven op het vlak van community building, zoals de Buurtcirkels. Op stadsdeelniveau stemmen we af met deze groepen, zowel als het gaat om de buurt waar een groep wordt opgestart (om dubbelingen te voorkomen) en het naar elkaar verwijzen van deelnemers. Ook willen we leren van elkaars aanpak.

Het opzetten van een Buren!groep is geen lineair proces. Bijvoorbeeld: als de vrijwilliger of een aantal actieve deelnemers stopt bij een lopende groep dan valt de groep terug en vraagt dit meer of langere ondersteuning van de participatiecoach.

Wanneer een groep op de hierboven genoemde vier aspecten langere tijd stabiel is en de deelnemers hebben hun persoonlijke (netwerk-) doelen bereikt werken we toe naar afbouwen van de begeleiding. We hanteren hierbij in principe een periode van drie jaar. In Coronatijd zijn de lopende Buren!groepen van grote waarde voor de deelnemers, maar doorontwikkeling van de groepen was (en is) in deze tijd beperkt mogelijk. De groepen die nu rond de 3 jaar actief zijn (Nieuw-West, Noord, Zuid) willen we in 2021 daarom verder begeleiden om de nodige versterking van deze groepen te bereiken. Ook het opzetten van geheel nieuwe groepen (Zuidoost, Noord, Oost, Centrum) heeft vertraging opgelopen en wordt voortgezet in 2021.

In 2021 willen we extra inzetten op het wegnemen van een aantal kwetsbaarheden in de interventie Buren!groepen:

- Een Buren!groep heeft een goede mix van deelnemers nodig om voldoende initiatief en draagkracht te hebben. Deelnemers met uiteenlopende problematiek vullen elkaar aan en helpen zo de groep verder. Naast bewoners met LVB moeten er andere bewoners deel uitmaken van de groep, zoals eenzame ouderen, bewoners met GGZ problematiek of mensen met een lichamelijke beperking. Daar waar groepen vooral bestaan uit LVB'ers gaan we op zoek naar nieuwe deelnemers om de groep te versterken.
- De inzet bij een Buren!groep is dat een vrijwilliger na verloop van tijd de trekkersrol van de participatiecoach overneemt en daarbij coaching krijgt van de participatiecoach. In de praktijk merken we dat het lastig is om vrijwilligers te vinden die bereid en in staat zijn om een dergelijk commitment aan te gaan. Dit leidt ertoe dat de bemoeienis van de participatiecoach groter blijft dan vooraf bedoeld. Het komend jaar zullen we gebruiken om op creatieve wijze en buiten de gebaande paden op zoek gaan naar geschikte vrijwilligers voor de groepen zonder vrijwilliger. Tegelijkertijd zullen we, in samenspraak met de begeleiders van de Buurtcirkels van Cordaan/HvO, nagaan wat de optimale verhouding is van de inzet van vrijwilliger en professional bij deze waardevolle interventie.

Prisma Jongerengroep

Eind 2019 heeft Prisma een groep LVB jongeren uit verschillende stadsdelen met elkaar laten kennismaken. Na een aantal geslaagde activiteiten was de Prisma Jongerenclub geboren, waarmee we zo'n 25 jongeren bereiken. De jongeren denken zelf mee over de activiteiten en krijgen een rol bij het organiseren. Het plan was om de in 2020 de Jongerenclub uit te breiden door voor een grotere groep jongeren een breed activiteiten- en ontwikkelingsaanbod op te zetten. Vanwege het coronavirus is deze uitbreiding niet van de grond gekomen, wel hebben we in 2020 meer jongeren bereikt en de jongeren die in beeld waren zijn actief gebleven, o.a. via online bijeenkomsten. Vanuit alle stadsdelen krijgen we de vraag van jonge deelnemers die graag in contact willen komen met andere LVB jongeren. In 2021 willen we de Jongerenclub echt op de kaart zetten. Met aanbod dat jongeren aanspreekt kunnen we dan ook schoolverlaters in beeld houden.

Dit stadsbrede focuspunt voor 2021 staat verder beschreven in paragraaf 4.1.

Groepswerk in coronatijd

Tijdens de lockdown hebben we alle deelnemers in beeld kunnen houden met online bijeenkomsten, online activiteiten aanbod, beeldbellen met kleine groepjes en belmaatjes. De belmaatjes zijn op kleine schaal door blijven lopen en ook online activiteiten kunnen we op elk gewenst moment weer opstarten. Hierbij is het belangrijk om ervoor te zorgen dat alle deelnemers die hieraan behoefte hebben mee kunnen doen. In hoofdstuk 4 beschrijven we wat we willen doen om de digitale vaardigheden van deelnemers verder te ontwikkelen zodat zij in contact kunnen blijven met anderen.

Zolang het weer dit toelaat en de maatregelen rondom COVID 19 daarom vragen zullen we groepsbijeenkomsten buiten laten plaatsvinden, denk hierbij aan picknicks en wandelingen, waarmee we de afgelopen tijd met succes met deelnemers in contact zijn gebleven.

Effectmeting groepswerk

De participatiecoach maakt over alle deelnemers aan de Stamtafel jaarlijks een 'mini-rapport' op. Hierin wordt zeer beknopt weergegeven wat afgelopen jaar is bereikt en wat evt. aandachtspunten zijn voor het komend jaar.

We registreren daarnaast welke deelnemers door de participatiecoach zijn toegeleid naar eigen activiteiten aanbod van Prisma en naar activiteiten in de wijk (buiten Prisma).

De ontwikkeling van de Buren!groepen wordt vier keer per jaar door de vrijwillige Buren!coaches en de participatiecoach besproken op de aspecten persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers, sociale ontwikkeling van de groep, verbinding met de wijk/wederkerigheid en zelfstandigheid van de groep.

Extern onderzoek

Daarnaast haakt Prisma voor effectmeting waar mogelijk aan bij stedelijke formats, zoals een onderzoek van de HvA naar de effecten van buurtgerichte interventies, zoals de Stamtafel en de

Buren!groep: 'Buurtgerichte interventies voor inclusie van mensen met beperkingen'. De rapportage is begin 2021 te verwachten.

3.3 Individuele ondersteuning bij participatie en netwerkversterking

De individuele ondersteuning die Prisma biedt is een belangrijk instrument bij het vergroten van het netwerk en het bevorderen van participatie van de deelnemers. We doen dit door het inzetten van vrijwilligers en door het aan elkaar koppelen van deelnemers met eenzelfde interesse. De participatiecoaches bieden zelf ook individuele begeleiding, maar waar mogelijk wordt een vrijwilliger gezocht. De inzet van vrijwilligers vergroot het bereik (*span of control*) van de participatiecoach.

Deze vrijwilligers bieden LVB bewoners die weinig de deur uit komen en een zwak sociaal netwerk hebben vaak een eerste stap naar meer participatie of uitbreiding van het netwerk. Hierbij gaat het niet om het bieden van 'vervangende vriendschap', maar om het versterken van de zelfredzaamheid/ samenredzaamheid. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt aan een concreet doel, zoals een LVB-er op weg helpen bij het vinden van een ontmoetingsactiviteit die bij hem past. Deze toeleidingstrajecten variëren in doorlooptijd van een maand tot een jaar, afhankelijk van de tijd die een deelnemer nodig heeft om stappen te zetten.

Begeleiding en monitoring vanuit Prisma

Deze individuele ondersteuning wordt door de Prisma participatiecoach begeleid. Belangrijk in het hele traject is dat de wensen en mogelijkheden van de LVB bewoner centraal staan en zoveel mogelijk gewerkt wordt vanuit eigen initiatief (EIM model). Hiertoe biedt Prisma de vrijwilligers training en intervisie.

Ambulant begeleiders en/of actieve familieleden worden indien nodig betrokken bij deze ondersteuning. Zodra de deelnemer zelfstandig haar/zijn weg weet te vinden, blijft de participatiecoach van Prisma aan de zijlijn de participatie monitoren om te kijken of dit goed gaat.

Individuele begeleiding in coronatijd

De individuele begeleiding kan op het moment van schrijven gewoon plaatsvinden met inachtneming van de 1,5 meter en andere maatregelen. Tijdens de coronacrisis hebben nieuwe vormen van individuele begeleiding een impuls gekregen: belmaatjes, fietsmaatjes en wandelmaatjes worden met succes ingezet om in contact te blijven met deelnemers en hen in beweging te brengen. We merken wel dat er minder activiteiten en plekken zijn om deelnemers naar toe te leiden en we verwachten dat ook in 2021 de toeleiding op een lager niveau zal liggen. De nadruk bij de individuele begeleiding zal dan ook liggen op het versterken van sociale contacten teneinde eenzaamheid en isolement tegen te gaan.

Met de nieuwe laagdrempelige maatjesvormen willen we gericht te werk gaan. Ook als de motivatie van de deelnemer bij aanvang van het traject vooral op het contact is gericht kan er tijdens het traject aan een passend participatiedoel worden gewerkt. Te denken valt aan:

- De deelnemer komt meer buiten en beweegt meer.

- De deelnemer leert plekken in zijn buurt beter kennen.
- De deelnemer ontdekt een interesse waar hij iets mee wil gaan doen.
- De deelnemer neemt zelf initiatief en overwint persoonlijke drempels.

Effectmeting Individuele ondersteuning

Bij de start wordt met nieuwe LVB deelnemers zoveel mogelijk een persoonlijk kennismakingsgesprek gepland. Indien nodig is bij deze gesprekken ook een ouder/ kennis/ ambulant begeleider aanwezig,

Hierbij brengen we in beeld wat iemands dromen, wensen en behoeften zijn. Ook vragen we naar 'Wat kan jij betekenen voor anderen / je buurt?' Samen met de deelnemers wordt een netwerkkaart gemaakt (Wie zijn je vrienden en kennissen? Hoe is het contact met je familie?) en formuleren we een ondersteuningsvraag. Na een jaar kijken we welke stappen er zijn gemaakt, of en hoe het netwerk is gegroeid en worden en vervolgstappen gepland. Hiermee wordt ook het effect van deelname aan de interventie zichtbaar gemaakt.

De ontwikkeling van de deelnemer wordt twee maal per jaar vastgelegd aan de hand van zes tredes:

1. Deelnemer verkeert in isolement en/of onderneemt geen activiteit buitenshuis.
2. Deelnemer staat open voor wekelijks afspreken met een maatje.
3. Deelnemer wil met een maatje naar buiten om iets actiefs te ondernemen.
4. Deelnemer neemt zelf het initiatief om iets te gaan ondernemen met een maatje.
5. Deelnemer legt zelfstandig contact in de buurt.
6. Deelnemers gaat zelfstandig naar een activiteit.

Deze tredes heeft Prisma ontwikkeld als alternatief voor de participatieladder van WPI. Veel deelnemers van Prisma hebben namelijk wel werk of dagbesteding – waardoor zij zich al hoog op de participatieladder bevinden - maar in hun verdere leven zijn zij heel geïsoleerd. Door onze eigen tredes te hanteren worden de kleine maar waardevolle stappen die deelnemers zetten in de richting van netwerkversterking en participatie zichtbaar.

Bijzondere vrijwilligers

Wanneer een deelnemer zich wil inzetten als vrijwilliger dan heeft Prisma hiervoor uiteenlopende mogelijkheden binnen de eigen organisatie. Zo zijn er deelnemers als bijzondere vrijwilliger actief bij de Clubs en Cursussen (bijvoorbeeld bij zwemmen en bowlen), maar ook als maatje en als assistent bij de Stamtafel. De participatiecoaches en de vrijwilligerscoördinator bieden begeleiding en er zijn intervisies om de competenties van deze deelnemers verder te versterken.

De participatiecoach kan deelnemers ook koppelen aan een organisatie in het netwerk van Prisma, op voorwaarde dat er op de werkplek voldoende begeleiding aanwezig is. De participatiecoach houdt dan vinger aan de pols.

4 Focuspunten 2021 in de stadsdelen

Prisma is er voor alle Amsterdammers met een LVB in alle stadsdelen, ongeacht in welke wijk zij wonen. In de praktijk werkt Prisma in alle wijken, al bereiken we in sommige wijken meer deelnemers dan in andere. In aansluiting met de gebiedsgerichte uitwerkingen zien wij dat er wijken zijn waar meer kwetsbare bewoners wonen en waar er meer sprake is van problematiek rondom eenzaamheid, inclusie, armoede en participatie. Vaak zijn dat ook de wijken waar meer LVB'ers wonen.

Per stadsdeel hebben we op basis van de gebiedsgerichte uitwerkingen één gebied of buurt gekozen waar we in 2021 extra focus zullen leggen op het bereiken van de LVB doelgroep. In de meeste stadsdelen betreft dit hetzelfde gebied als in 2020. Dit komt doordat de problematiek in de kwetsbare gebieden hier nog steeds aanleiding toe geeft, maar ook doordat we in 2020 wegens Covid-19 nog niet de gewenste resultaten van onze inzet hebben gezien.

We leggen de focus door in die wijken een nog actievere rol te spelen in het netwerk en waar binnen de coronamaatregelen mogelijk op een vast moment aanwezig te zijn in de wijk (bijvoorbeeld door een spreekuur in het Huis van de Wijk). En/of door in die wijk gericht ons aanbod neer te zetten, bijvoorbeeld door juist in die wijk een Buren!groep, herhaalde Stamtafel of wandelgroep op te zetten.

In de gebiedsgerichte uitwerkingen zien wij onderwerpen die in de hele stad belangrijk zijn en waaraan Prisma in alle stadsdelen een waardevolle bijdrage kan leveren. Deze stadsbrede focuspunten werken we uit in 4.1. In 4.2 beschrijven we kort hoe Prisma er in ieder stadsdeel voor staat en met welke aanpak we hier op inspelen in 2021.

4.1 Focuspunten stadsbreed

In beeld houden van LVB doelgroep

Het risico dat juist kwetsbare bewoners in coronatijd uit beeld raken is groot en daarom zullen de participatiecoaches zich in 2021 extra inzetten om de kwetsbare LVB deelnemers die zij bereiken in beeld te houden. De kracht van Prisma is het contact leggen en houden met LVB bewoners. Eenmaal in beeld bij Prisma dan blijven zij vaak langdurig in het vizier. Dit kan door deelname aan ons aanbod, maar ook door het outreachend werken van de participatiecoach, door af en toe te bellen, mensen regelmatig uit te nodigen en op maat te stimuleren om aan te haken bij ons aanbod.

Gezonde leefstijl, bewegen, sport

In de gebiedsgerichte uitwerkingen zien we dat in alle stadsdelen in 2021 inzet op gezonde leefstijl en bewegen hard nodig is. Gezonder leven en meer bewegen heeft een positief effect op uiteenlopende problemen waarmee LVB bewoners te maken hebben: het zorgt voor een betere gezondheid, gaat overgewicht tegen en kan een positief effect hebben op eenzaamheid en participatie.

Gezonde leefstijl was al een speerpunt van Prisma, maar in 2021 zullen we hier in alle stadsdelen de focus op leggen. Veel deelnemers zijn in de coronacrisis meer doordrongen geraakt van het belang van een goede gezondheid en ook meer gemotiveerd om naar buiten te gaan om anderen te ontmoeten. Wandelen en fietsen zijn activiteiten waar meer behoefte aan is. We spelen hier in 2021 verder op in. We zoeken samenwerking op met partners die actief zijn op het vlak van sport, bewegen en gezonde leefstijl (zoals beweegcoaches, sportmakelaars...) . We maken ook gebruik van de kennis en het netwerk van onze Buurtsportcoach voor jeugd in het speciaal onderwijs.

Afhankelijk van de behoefte van deelnemers in een stadsdeel bestaat onze aanpak uit:

- Inzet van vrijwillige sportmaatjes om deelnemers middels 1-op-1 begeleiding toe te leiden naar sportaanbod in de buurt.
- Inzet van vrijwilligers als fietsmaatje of wandelmaatje 1-op-1.
- Opzetten van groepjes deelnemers die samen wandelen of fietsen onder begeleiding van een vrijwilliger.
- Een training Dit is Fit! in samenwerking met MEE. De training is gericht op: bewegen, gezonde voeding, omgaan met stress. Deze training kan ook worden aangeboden in combinatie met onderdelen van de training Sociale Vaardigheden die we tot nu toe samen met MEE aanbieden aan onze deelnemers.
- Koppelen van deelnemers met hetzelfde sport- of beweegdoel aan elkaar.
- Waar nodig kortdurende begeleiding van de participatiecoach of buurtsportcoach (bijvoorbeeld in de opzetfase van groepjes).
- Een wekelijkse online sportles via Zoom, bijvoorbeeld in de wintermaanden als buiten sporten minder deelnemers trekt.

Digitale vaardigheden

Stadsbreed is het door de coronacrisis duidelijk geworden dat lang niet alle Amsterdammers over voldoende digitale vaardigheden beschikken om online/digitaal contact te onderhouden met anderen of om informatie tot zich te nemen. Hoewel een deel van de LVB'ers die Prisma bereikt tijdens de coronacrisis enthousiast heeft meegedaan aan online activiteiten, hebben wij ook gemerkt dat veel LVB bewoners niet overweg kunnen met een smartphone, laptop en internet in het algemeen. Dit maakt hen extra kwetsbaar in deze tijd en kan hun eenzaamheid vergroten. Prisma wil er in 2021 aan bijdragen dat LVB bewoners kunnen omgaan met computer en smartphone en online contact kunnen onderhouden.

Afhankelijk van de behoefte van deelnemers kunnen we dit als volgt doen:

- Deelnemers leren omgaan met bijv. Zoom voor online groepsbijeenkomsten en deelnemers leren beeldbellen, zodat zij op deze manier contact kunnen onderhouden. Andere onderwerpen waar deelnemers behoefte aan hebben is omgaan met navigatie-apps om beter de weg te leren vinden, of omgaan met social media.
 - We kunnen workshops aanbieden over bovenstaande onderwerpen;
 - Een maatje inzetten om met een deelnemer aan een 'digitaal doel' te werken.
 - Het omgaan met Zoom en leren beeldbellen wordt ook onderdeel van de SoVa/Dit is Fit! Trainingen die we i.s.m. MEE geven.

- Als daar behoefte aan is zal de participatiecoach deelnemers toeleiden naar laagdrempelige bestaande computercursussen in de buurt. Voorwaarde is dat deze deelnemers het niveau van de bestaande cursussen aankunnen.
- Als het nodig is kan Prisma in samenwerking met een partner een cursus digitale vaardigheden organiseren speciaal voor de LVB doelgroep.
- Deelnemers die zelf geen computer hebben kunnen wij de weg wijzen naar openbare computers in de OBA of huizen van de wijk.

In beeld houden LVB jongeren na het voortgezet onderwijs (VSO)

In nagenoeg alle gebiedsplannen wordt aandacht gevraagd voor de participatie van jongeren. Jongeren tussen 18 en 25 jaar vallen te vaak tussen wal en schip; na school komt een deel van de jongeren niet aan het werk, met als gevolg dat zij weinig om handen hebben.

Prisma bereikt met de Stamtafel etc. op dit moment overwegend deelnemers van middelbare leeftijd. We vinden het belangrijk om ook jongeren in beeld te hebben en hen te ondersteunen om zichzelf te blijven ontwikkelen. Daarom zijn we in 2019 gestart met een jongerengroep met activiteiten voor en met LVB-jongeren. (zie ook paragraaf 3.3)

Een ambitie die we met de jongerengroep hebben voor 2021 is om een betere aansluiting te maken met leerlingen in de bovenbouw van het VSO. Om deze jongeren te bereiken maken we gebruik van onze contacten binnen het Speciaal Onderwijs, o.a. door leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning bij vrijetijdsbesteding of netwerkversterking in hun laatste schooljaar te koppelen aan de participatiecoach en/of aan het aanbod van de Prisma Jongerenclub. Vanuit dezelfde invalshoek willen we aanhaken bij jongerenwerk om LVB jongeren op te nemen in de Jongerenclub met het oog op preventie.

Verder zullen we het bestaande aanbod voor LVB jongeren in kaart brengen en samenwerking opzoeken met organisaties die zich op deze doelgroep richten, zoals Vriendenkringen en Humanitas Home Run.

4.2 Focuspunten en doelstellingen per stadsdeel

Doelstellingen per stadsdeel in 2021

	<i>Bereik aantal unieke deelnemers¹</i>	<i>Begeleiding unieke deelnemers²</i>	<i>Focusgebied</i>	<i>Buren!groep</i>
Centrum	45	20	Oostelijke Eilanden	Oostelijke eilanden: groep in opstart
Nieuw-West	80	30	Geuzenveld-Slotermeer	Osdorp: bestaande groep
Noord	80	30	De Banne	Tuindorp Buiksloot: bestaande groep
Oost	65	30	Indische Buurt	IJburg: groep in opstart
West	80	30	Bos en Lommer: Kolenkit en Landlust.	Bos en Lommer: bestaande groep
Zuid	50	30	De Pijp/Rivierenbuurt	Stadionbuurt: bestaande groep
Zuidoost	80	30	Bijlmer Oost	G-buurt Noord: groep in opstart

¹ Bereik: alle deelnemers met wie de participatiecoach in contact staat (inclusief deelnemers Stamtafel). Door het coronavirus kunnen we geen grote groepen deelnemers bij elkaar brengen. Dit zien we terug in het bereik, met name in stadsdelen waar de Stamtafels een grote opkomst hadden. In die stadsdelen hebben we voor 2021 onze doelstelling voor het bereik daarom iets naar beneden bijgesteld.

² Begeleiding: begeleiding van de participatiecoach en/of een vrijwilliger (dus o.a. deelnemers met een maatje, deelnemers van de Buren!groepen, deelnemers die begeleid/toegeleid worden door de participatiecoach).

Centrum

Sinds 2019 is Prisma actief in stadsdeel Centrum en inmiddels is Prisma goed gevestigd in het netwerk van welzijnspartners en (informele) zorg. Dat de participatiecoach van Prisma sinds eind 2019 trekker is van het AKAD-overleg in Centrum heeft verder bijgedragen aan de zichtbaarheid.

In Centrum hebben we over het algemeen voldoende vrijwilligers, maar het aantal deelnemers dat we in Centrum bereiken is in vergelijking met andere stadsdelen nog niet groot. Onze focus zal in 2021 daarom liggen op het bereiken van meer LVB bewoners.

Het gebied waar we extra aanwezig willen zijn is net als in voorgaande jaar de Oostelijke Eilanden, omdat dit gebied relatief veel kwetsbare huishoudens en een relatief grote eenzaamheid onder bewoners kent. De participatiecoach zal in samenwerking met een vrijwilliger verder gaan met het opzetten van een Buren!groep op de Oostelijke Eilanden. Door de coronacrisis en het ontbreken van een vrijwilliger heeft het proces van opbouwen van een groep vertraging opgelopen. In de tweede helft van 2020 is de participatiecoach regelmatig aanwezig in de Witte Boei. Zij werkt samen met welzijnswerk op deze locatie en heeft al verschillende kwetsbare bewoners in beeld die interesse hebben in de Buren!groep. Hier zetten we in 2021 verder op in. Daarnaast willen we meer samenwerking opzoeken met medewerkers van de buurtteams, woningbouwcorporaties, WPI-klantmanagers, gebiedsmakelaars, maar ook andere organisaties en buurtinitiatieven om nieuwe deelnemers te bereiken.

Nieuw-West

Sinds Prisma in 2018 is gestart in Nieuw-West heeft de participatiecoach een groot netwerk opgebouwd en een grote groep LVB bewoners bereikt. Het is in Nieuw-West lastig om voldoende vrijwilligers te vinden om begeleiding te bieden aan (groepjes) deelnemers. Hierdoor moeten deelnemers met een vraag vaak wat langer wachten en ook pakt de participatiecoach relatief veel vragen zelf op. We zullen in 2021 extra inzetten op het werven van vrijwilligers.

Binnen Nieuw-West wonen de meeste kwetsbare bewoners in de gebieden Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp, waar eenzaamheid en andere problematiek bovengemiddeld speelt. We zien ook dat de meeste deelnemers in deze wijken wonen. De participatiecoach speelt hier op in door vaker aanwezig te zijn en activiteiten te organiseren in Geuzenveld-Slotermeer, waardoor de zichtbaarheid van Prisma in het netwerk en voor (potentiële) deelnemers vergroot.

In Osdorp zijn we actief met de Buren!groep die voor de deelnemers een belangrijke rol vervult. Voor mensen die lange tijd thuis hebben gezeten en een zeer klein netwerk hebben fungeert deelname aan de groep als een eerste stap naar meer contact met de buitenwereld. Er ontstaan vriendschappen, wandelcontacten en deelnemers zijn blij ergens bij te horen. Buren!groep Osdorp is een dynamische groep waar steeds nieuwe mensen bijkomen en daarom is ondersteuning van een sterke vrijwilliger en de participatiecoach noodzakelijk. Het is nog te vroeg voor deze groep om zelfstandig verder te gaan zonder begeleiding.

Noord

De participatiecoach is een bekend gezicht in de huizen van de wijk en werkt samen met de participatiemedewerkers. Prisma wordt vanuit het netwerk regelmatig gevraagd om iets over LVB te vertellen of advies te geven in een situatie rondom een LVB bewoner. Het netwerk weet Prisma dus goed te vinden in Noord en dat zien we terug in het vrij hoge aantal deelnemers dat we bereiken. Het vinden van voldoende vrijwilligers is een groot knelpunt, waardoor we deelnemers met een begeleidingsvraag niet direct kunnen helpen. We zullen in 2021 extra inzetten op het werven van vrijwilligers.

Samen Noord

In stadsdeel Noord is Prisma participant in 'Samen Noord', een samenwerkingsverband van negen partijen (naast Prisma ook Civic, Dock, SPIN, Leefkringhuis, Doras, Regenbooggroep, VCA, Wijsneus). Na een succesvolle samenwerking afgelopen drie jaar hebben de partijen besloten om het convenant onder de samenwerking de komende vier jaar voort te zetten. Hiertoe is dit najaar een Meerjaren Agenda 2021 – 2014 vastgesteld. Met het oog op de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein zal worden gekeken of de huidige samenstelling van Samen Noord voldoende aansluit bij de opgave in de sociale basis. Op deze wijze biedt Samen Noord aan de nieuw in te richten Buurtteams in Noord een aanspreekpunt in de Sociale Basis.

De participatiecoach zal naast in 4.1 beschreven aanpak voor het focuspunt gezonde leefstijl en bewegen ook gebruik maken van:

- Individuele coaching van deelnemers met de methode van Gezond aan Boord, waarbij met behulp van concrete opdrachten gewerkt wordt aan daginvulling, sociale contacten, gezond eten, bewegen en ook ontspanning. Hier worden vrijwilligers en stagiairs bij ingezet.
- Het doorverwijzen van deelnemers naar de Gezondheidswinkel in het kader van gezonde leefstijl, sport en bewegen.

De zichtbaarheid van Prisma in de Banne is in 2020 toegenomen en deelnemers hebben positieve ervaring opgedaan met de Stamtafels in Huis van de Wijk De Banne. Omdat het aandeel bewoners met LVB in De Banne groot is – en omdat een deel van de plannen wegens de coronacrisis in 2020 niet door kon gaan - kiezen we ervoor om ook in 2021 onze focus te leggen op De Banne. Hier trekken we samen op met WPI-klantmanagers, participatiemedewerkers van welzijnsorganisaties, jongerenwerkers, maatschappelijk werk en gebiedsmakelaars.

De participatiecoach heeft goede ervaringen met de regelmatige aanwezigheid in Huis van de Wijk De Meeuw in de Vogelbuurt. Zij is hier een bekend gezicht in het netwerk, wat het samenwerken met partners en ook het bereiken van LVB bewoners vergemakkelijkt. In de Waterlandpleinbuurt is Prisma in samenwerking met CIVIC actief met de maandelijkse Soep op Zondag voor LVB bewoners. In de Prisma wil deze vruchtbare aanpak in 2021 voortzetten.

Het opstarten van de tweede Buren!groep in Noord is moeizaam verlopen. Meerdere pogingen van de participatiecoach om rondom een aantal buurtbewoners een groep op te bouwen hebben niet geresulteerd in een levensvatbare Buren!groep. Ook is het vinden van een vrijwilliger een knelpunt.

We besluiten daarom in 2021 in Noord te focussen op het verder versterken van de bestaande Buren!groep Tuindorp Buiksloot en geen tweede groep op te starten.

Oost

In stadsdeel Oost zijn de activiteiten van Prisma voor LVB bewoners goed bekend. Prisma participeert actief in Platform Informele Zorg, AKAD, en wijktafel Dapperbuurt. Ambulante begeleiders van zorginstellingen weten Prisma in Oost opvallend goed te vinden en dit is terug te zien in het grote aantal nieuwe aanmeldingen voor m.n. Buurtmaatjes. Over het algemeen is het niet moeilijk om vrijwilligers te vinden in Oost, naar in de tweede helft van 2020 is de vraag naar maatjes zo groot dat er toch een flinke wachtlijst is ontstaan. Dit vraagt in 2021 aandacht voor werving en matching van vrijwilligers.

In 2021 zal de participatiecoach net als in voorgaand jaar focussen op de Indische Buurt, waar de eenzaamheid hoger is dan gemiddeld en het aantal mensen met een LVB relatief groot is. Prisma bereikt nog relatief weinig deelnemers uit de Indische Buurt. De participatiecoach zal vaker activiteiten zoals de Stamtafel organiseren in de Indische Buurt en actiever samenwerking opzoeken met het netwerk in deze buurt. Door in te zetten op meer zichtbaarheid in de Indische Buurt willen we nieuwe LVB deelnemers bereiken met ons aanbod en daarnaast LVB bewoners toe leiden naar bestaand aanbod in de sociale basis.

De fysieke afstand van IJburg tot rest van de Oost vormt voor LVB bewoners (en andere kwetsbare bewoners) vaak een barrière om elders in Oost te participeren. Tegelijkertijd kent IJburg relatief veel zorgwoningen. De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat er meer voorzieningen in de sociale basis nodig zijn op IJburg. Hieraan kan Prisma een bijdrage leveren met De Buren!groep IJburg. Deze Buren!groep met twee actieve vrijwilligers is gericht op bewoners van Haveneiland West en Haveneiland Oost.

West

De participatiecoach van Prisma bereikt in West een grote groep LVB bewoners. Wanneer de participatiecoach een Stamtafel organiseert is de opkomst vaak heel groot. Door de maatregelen rondom corona heeft de participatiecoach ervaring opgedaan met het werken met kleinere groepen deelnemers. Hoewel er op deze manier minder deelnemers (per keer) bereikt worden hebben de participatiecoach en de vrijwilligers meer tijd voor deelnemers. Deelnemers waarderen het groepsaanbod vanwege de ontmoeting en het 'ergens bij horen'. Door de actieve vorm van een picknick met beweegactiviteit of een wandeling is de interactie tussen deelnemers ook vergroot. In 2021 zet de participatiecoach verder in op deze werkwijze vanuit de behoefte van deelnemers. Kleinschaligere Stamtafels zullen gericht zijn op de meer kwetsbare eenzame deelnemers. Het aantal aanvragen voor individuele begeleiding ligt in West niet hoog, maar dit aanbod blijft een rol vervullen voor deelnemers die deelname aan een groep (nog) niet zien zitten.

We leggen onze focus in 2021 op Bos en Lommer en meer specifiek de Kolenkitbuurt en de Landlustbuurt, buurten met veel kwetsbare bewoners. Prisma wil in de Kolenkitbuurt haar netwerk verder uitbreiden, relevante plekken ontdekken voor deelnemers en kwetsbare bewoners met LVB bereiken (en doorverwijzen naar bestaand aanbod). De participatiecoach zal regelmatig aanwezig zijn in Huizen van de Wijk in deze buurten, onder meer vanuit de samenwerking met de

Wegwijssalon in De Boeg. Ook willen we Prisma en de doelgroep zichtbaar maken door activiteiten in deze buurten. De Buren!groep in Bos en Lommer bestaat uit een vaste kern van bewoners en we zetten vol in op werving om in 2021 weer een vaste vrijwilliger te hebben. In Bos en Lommer is ook een enthousiaste wandelgroep opgezet. Voor buitenactiviteiten wordt het Erasmuspark vaak gebruikt.

In West is Prisma tenslotte betrokken bij het nieuwe project LVB+, een samenwerking tussen Humanitas, Amsta, Arkin, Cordaan, Combiwel, MEE, de Koppeling, Streetcornerwork, Prisma, Cliëntenbelang, Huisartsen en de Gemeente. Met dit project zullen 15 cliënten uit de LVB+ doelgroep die zijn vastgelopen in de hulpverlening, of uit beeld zijn verdwenen, begeleid worden, waarbij de schotten tussen verschillende instanties worden doorbroken.

Zuid

De participatiecoach investeert veel tijd in het bezoeken van ontmoetingsplekken in het stadsdeel en deelname aan netwerkoeverleggen, hetgeen heeft geresulteerd in een goede bekendheid van Prisma in het netwerk. Vanaf september 2020 is de participatiecoach – met een duo van Burennetwerk – voorzitter van het Platform Informele Zorg in Zuid, wat de bekendheid van het aanbod van Prisma verder zal vergroten.

Het aantal deelnemers dat Prisma in Zuid bereikt groeit, maar we hebben de ambitie om dit verder te laten groeien. Om meer deelnemers te bereiken willen we in 2021 samen optrekken met andere organisaties in het stadsdeel die actief zijn voor de LVB doelgroep. We zouden ook graag de samenwerking met WPI-klantmanagers intensiveren om deelnemers zonder indicatie te bereiken. Vrijwilligers zijn er over het algemeen voldoende in Zuid, al sluit de vraag van deelnemers niet altijd aan bij het aanbod van vrijwilligers, waardoor deelnemers soms even moeten wachten tot er een geschikte match is.

In 2021 is De Pijp-Rivierenbuurt de wijk waarop we onze focus leggen, omdat deze wijk relatief gezien meer kwetsbare bewoners – en naar verwachting ook LVB bewoners – heeft. De participatiecoach wil een samenwerking opzetten met de Oranjekerk in De Pijp voor bijvoorbeeld een wekelijkse lunch met een groep deelnemers. Ook met Rijn 58 onderzoeken we de mogelijkheden tot samenwerken.

De Buren!groep in Zuid is gericht op bewoners van de Stadionbuurt (inclusief de Marathonbuurt). We bereiken met de groep kwetsbare bewoners met vooral LVB-problematiek. Om de groep te versterken willen we in 2021 deze uitbreiden met bewoners uit de andere (kwetsbare) groepen.

Zuidoost

In Zuidoost heeft de participatiecoach een groot netwerk opgebouwd en bereikt Prisma een grote groep LVB bewoners. Het is in Zuidoost heel moeilijk om voldoende vrijwilligers te vinden om begeleiding te bieden aan (groepjes) deelnemers. Om dit te ondervangen zetten we in Zuidoost meer stagiairs in, maar we kunnen niet voorkomen dat deelnemers met een begeleidingsvraag wat langer moeten wachten. We zullen in 2021 extra inzetten op het werven van vrijwilligers.

In 2021 wil de participatiecoach evenals in 2020 de samenwerking versterken met o.a. buurtambassadeurs, buurtwerkkamers en buurtplatforms zoals de kerngroep G-buurt. Via deze sleutelfiguren en organisaties in verschillende wijken willen wij kwetsbare bewoners bereiken die nog niet in beeld zijn, op de hoogte blijven van lokale ontwikkelingen en kennis rondom herkennen en omgaan van bewoners met een LVB delen. Ook worden via deze samenwerking kwetsbare bewoners meer in contact gebracht met actieve bewoners, wat de samenredzaamheid in Zuidoost ten goede komt.

Onze focus verbreden we in 2021 naar Bijlmer Oost (EGK-Buurt), o.a. doordat de participatiecoach regelmatig aanwezig zal zijn in buurthuis No Limit of een andere ontmoetingsplek in dit gebied. Ook willen we onze zichtbaarheid in dit gebied vergroten door vaker activiteiten te organiseren en de samenwerking met het netwerk verder te versterken.

De opstart van de Buren!groep was in 2020 gepland in G-buurt Noord. De participatiecoach heeft verkennende gesprekken gevoerd in het netwerk, maar vanwege het coronavirus en het ontbreken van een vrijwilliger is de daadwerkelijke opstart van de Buren!groep nog niet gelukt. In 2021 wordt dit onze prioriteit. We zullen hierbij samenwerken en afstemmen met de Buurtcirkel die in Bijlmer Centrum actief is.

De stadsbrede focus op een gezonde leefstijl zetten we in Zuidoost in het bijzonder in om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van overgewicht (Zuidoost is het zwaarste stadsdeel).

5 Aangepast sporten en bewegen stadsdeel Zuid

Stadsdeel Zuid wil zich inzetten voor het bevorderen van sport en bewegen door leerlingen van het speciaal onderwijs en jonge bewoners met LVB. Het doel is om door middel van structurele inbedding van sport- en beweegactiviteiten rondom het speciaal onderwijs de sport- en beweegparticipatie van kinderen/jongeren met een beperking binnen stadsdeel Zuid te vergroten.

In dit plan geven twee uitvoerende partijen invulling aan deze doelstelling door het aanbieden van sportactiviteiten na schooltijd:

- Stichting Sports & Behaviour richt zich op:
 - kinderen met lichte leer-, gedrags- en/of opvoedingsproblemen. Deze zijn te vinden op het speciaal basisonderwijs: HKC De Wereldboom en de prof. Waterinkschool
 - kinderen met (ernstige) gedragsproblematiek. Deze zitten op de Van Detschool
- Stichting Prisma richt zich op:
 - zeer moeilijk lerende jongeren, veelal met een verstandelijke beperking. Deze zijn te vinden op de Alphons Laudy VSO en bij andere vindplaatsen in het stadsdeel.

Doelstelling

Door middel van structurele inbedding van naschoolse sportactiviteiten streven we ernaar de sport- en beweegparticipatie van kwetsbare kinderen te vergroten. En waar mogelijk door individuele begeleiding de doorstroming naar buitenschoolse verenigingen tot stand te brengen en te borgen.

Het bevorderen van een sportieve leefstijl en het ontwikkelen van actieve vrijetijdsbesteding vraagt voortdurende aandacht. Op school en buiten school, in de thuissituatie van de leerlingen en bij de aanbieders van sportieve activiteiten. Kinderen en jongeren met een beperking komen veelal uit kwetsbare gezinnen met veel gezinsproblemen. In het gezin is aandacht voor zinvolle vrijetijdsbesteding bij deze doelgroep vaak niet of zeer beperkt aanwezig. Uit cijfers is gebleken dat het verzuim qua sport onder jongeren het grootst is wanneer zij school verlaten.

Het huidige sport- en beweegaanbod in Amsterdam is de laatste jaren gegroeid, maar is er voor jongeren met een beperking nog te weinig passend sportaanbod dicht bij de woon- en leefomgeving van de doelgroep. We willen dit vergroten door op en/of buiten school in stadsdeel Zuid naschoolse sportverenigingen te organiseren.

Sports & Behavior

De aanpak van Sports & Behavior bestaat uit:

- Voorbereiding: oa. voorgesprek vakdocenten, keuze sportactiviteiten, werving sportverenigingen en ontwikkelen lespakket.
- Uitvoering: oa. uitvoeren sportlessen, stimuleren van doorstroming door ouders te informeren over mogelijkheden, betrekken en ondersteunen sportverenigingen, registreren van deelname aan sportaanbod.
- Evaluatie met betrokken partijen, eindmeting over deelname leerlingen, financiële evaluatie.

Bereik: 40 leerlingen; doorstroom naar regulier sporten: 5

Prisma

De afgelopen jaren heeft Prisma op de Alphons Laudy ingezet op het toeleiden van leerlingen naar sportverenigingen in het stadsdeel. Hierbij hebben we ons met name gericht op extra begeleiding van kinderen in de bovenbouw, omdat het moment van schoolverlaten vaak gepaard gaat met stoppen met sporten. Deze aanpak heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Een knelpunt was dat een groot deel van de leerlingen van het Alphons Laudy niet in stadsdeel Zuid woont, waardoor onze inzet op de Alphons Laudy niet ten goede kwam aan bewoners van Zuid.

In 2021 willen we onze aanpak over een andere boeg gooien en kiezen we voor een bredere doelgroep dan uitsluitend leerlingen van het Alphons Laudy VSO: we zetten een laagdrempelige sportinstuif op voor alle LVB jongeren van 16-28 jaar in stadsdeel Zuid, waarbij we ook het Alphons Laudy als 'vindplaats' zullen benutten. Onze Buurtsportcoaches 'aangepast sporten' signaleren een vraag naar sport en bewegen bij deze doelgroep. Om een zo breed mogelijke groep deelnemers te kunnen bedienen kiezen we voor een 'multi-sport' opzet, met een zeer divers aanbod wat de deelnemers kunnen doen. Mocht een deelnemer verder willen in een specifieke sport, dan kunnen we gezamenlijk kijken of hiervoor een passende vereniging beschikbaar is.

We hopen met dit aanbod jongeren een laagdrempelige en stimulerende beweegactiviteit aan te bieden. De activiteit is voor alle LVB jongeren in Zuid, dus ook jongeren die al een tijdje van school zijn.

De aanpak van Prisma bestaat uit:

- Voorbereiding: oa. in kaart brengen van de vraag/sportbehoefte (op vindplaatsen) en aanbod (bij sportverenigingen, welzijnsorganisaties) van aangepast sporten in Zuid. Vinden van passende locatie in het stadsdeel, werving op vindplaatsen in het stadsdeel.
- Uitvoering: realiseren van een 'multisport instuif' toegankelijk voor kinderen en jongeren in stadsdeel Zuid. Door het aanbod los te koppelen van de school is het voor leerlingen mogelijk om ook nadat ze van school zijn gegaan deel te blijven nemen. Waar mogelijk zullen we jongeren toeleiden naar regulier sportaanbod, door hen persoonlijk te begeleiden en ouders actief te betrekken.
- Evaluatie met betrokken partijen, eindmeting over deelname leerlingen, financiële evaluatie.

Bereik: 25 deelnemers; doorstroom naar regulier sporten: 5.

Financiën

Vanwege de aard van de doelgroep werken we met ervaren professionele docenten. Ook houden we de groepen bewust klein gezien de problematiek van de doelgroep en de extra aandacht die dit vraagt.

De leerlingen/deelnemers betalen een eigen bijdrage voor het deelnemen aan de activiteiten. De scholen stellen hun gymzaal om niet beschikbaar; de accommodatie voor de op te zetten activiteit van Prisma is naar verwachting niet kosteloos.